

Immigratie- en Naturalisatiedienst

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Dienstverlening, Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT)

Chili || Factsheet

Informatie ter beoordeling van ‘veilig derde land’

Voor intern gebruik

Januari 2020

Inleiding

Doel

TOELT bereiken regelmatig verzoeken om informatie die gebruikt kan worden bij de beoordeling of land X kan worden aangemerkt als een 'veilig derde land'. Omdat dit bij uitstek informatie is die in meerdere zaken gebruikt kan worden stellen we deze graag beschikbaar in de vorm van een Factsheet.

Indeling van dit factsheet

In dit factsheet wordt voor Chili ingegaan op de standaardvragen die door de IND zijn vastgesteld ter beoordeling van de vraag of een land kan worden aangemerkt als een 'veilig derde land'.

Disclaimer

Dit rapport is niet openbaar, maar bestemd voor intern gebruik. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om de in dit rapport opgenomen informatie integraal aan derden beschikbaar te stellen. De in dit rapport opgenomen informatie kan echter wel gebruikt worden in een voornemen, beschikking of ander openbaar (proces) stuk. In dat geval dient echter verwezen te worden naar de in dit rapport genoemde achterliggende, oorspronkelijke bronnen. Het is niet de bedoeling naar dit rapport of naar TOELT te verwijzen als uitgevende instantie. Verwijs alleen naar de hier opgevoerde bronnen.¹

Dit rapport is geschreven aan de hand van de Gemeenschappelijke EU-richtlijnen voor het verwerken van feitelijke landeninformatie (*Common EU-guidelines for processing factual COI*, april 2008). Het is samengesteld op basis van zorgvuldig geselecteerde, openbaar toegankelijke bronnen. Elke bron is vermeld middels een referentie. Alle hier gepresenteerde informatie (met uitzondering van voor de hand liggende feiten) is gecrosschecked met andere bronnen tenzij dit anders is vermeld in de tekst.

Alle geleverde informatie is met uiterste zorg onderzocht, geëvalueerd en verwerkt binnen een beperkte tijdsspanne.

Dit document pretendeert niet volledig te zijn en ook niet uitsluitend te geven voor wat betreft de waarde van een aanvraag voor een vluchtelingenstatus of asiel. De gepresenteerde informatie is niet per se een weerspiegeling van de mening van TOELT.

Indien bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet in dit rapport worden genoemd, betekent dit niet dat de gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden of dat de persoon of organisatie niet bestaat, alleen dat deze niet zijn teruggevonden in openbare bronnen. In deze gevallen wordt aangeraden contact op te nemen met TOELT.

Ook bij twijfel over bronnen, brongebruik of inhoud, of indien u nadere achtergrondinformatie wenst, kunt u altijd contact opnemen met TOELT. Zie het Intranet voor actuele informatie over de landenspecialisten. Via de interne mail is TOELT ook bereikbaar: post.land.bltsdis.ind@ind.minvenj.nl.

¹ De voetnoten bevatten beknopte verwijzingen. Volledige titelbeschrijvingen met internetadressen zijn te vinden in de lijst van geraadpleegde bronnen aan het einde van de tekst.

1. Bij welke relevante mensenrechtenverdragen op het gebied van vluchtelingen en refoulement is Chili aangesloten?

VERDRAG	ja/nee
Vluchtelingenverdrag van 1951 (Convention Relating to the Status of Refugees)	ja ²
Antifolterverdrag (Convention against Torture [CAT])	ja ³
Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (International Covenant on Civil and Political Rights)	ja ⁴

2. Kent Chili op nationaal niveau een verbod op refoulement? Zo ja, in welke wetgeving, lagere regelgeving of anderszins?

Het verbod op refoulement is opgenomen onder hoofdstuk III, in artikel 3 en aanvullend onder artikel 6 van de Vluchtelingenwet (Ley No 20.430, *Que establece disposiciones sobre protección de refugiados*⁵).

Het verbod op refoulement is niet opgenomen in de grondwet.

3. Hoe wordt in Chili in de praktijk omgegaan met het non-refoulement-beginsel?

Er zijn geen bronnen gevonden waaruit blijkt dat Chili asielzoekers en/of vluchtelingen terugstuurt naar het land waar zij vervolging te vrezen hebben.

4. Is er in zijn algemeenheid informatie over gedwongen terugsturen door de autoriteiten van land Chili van vreemdelingen direct aan de grens dan wel over gedwongen uitzettingen door de autoriteiten van Chili van vreemdelingen die al langer in Chili verblijven waarbij mogelijk sprake kan zijn van refoulement? Zo ja, hoe is daar op gereageerd door UNHCR en/of mensenrechtenorganisaties?

Er zijn geen bronnen gevonden waaruit blijkt dat Chili asielzoekers en/of vluchtelingen gedwongen uitzet en/ of de toegang weigert tot het land.

² UNHCR, *States Parties to the 1951 Convention relating to the Status of Refugees and the 1967 Protocol*, zonder datum.

³ OHCHR, *Ratification of 18 International Human Rights Treaties*, zonder datum.

⁴ *Ibid.*

⁵ Biblioteca del Congreso Nacional de Chile (BCN), *Decreto 837, Aprueba Reglamento de la Ley No 20.430, Que establece disposiciones sobre protección de refugiados*, 17-02-2011, https://www.extranjeria.gob.cl/media/2019/03/DTO-837_17-FEB-2011_Reglamento_Refugio.pdf [accessed 17-01-2020]

Regulering instroom Venezolanen

Ten einde de zeer hoge instroom van Venezolaanse migranten te reguleren introduceerde de Chileense overheid met ingang van 16 april 2018 het zogenaamde *Visa de Responsabilidad Democrática*. Dit visum is geldig voor één jaar en kan daarna verlengd worden voor nog een jaar. Het visum kon destijds alleen bij het Chileense consulaat in Venezuela aangevraagd worden, maar met ingang van 24 juni 2019 kan het visum online bij alle Chileense consulaten ter wereld aangevraagd worden.

Er worden verschillende voorwaarden gesteld aan verkrijging van het visum. Zo moeten aanvragers een Venezolaanse antecedentenverklaring overleggen, in het bezit zijn van een geldig of verlopen paspoort afgegeven vanaf 2013, en in geval van het ontbreken van een (verlopen) paspoort én alleen bij gezinshereniging, een identiteitskaart en bewijs van de gezinsband (bijvoorbeeld een huwelijksakte of een geboorteakte) kunnen overleggen. De kosten bedragen 30 dollar.⁶

Daarnaast introduceerde de Chileense overheid op 22 juni 2019 een toeristenvisum voor Venezolanen die kort verblijf op toeristische gronden wensen in Chili. Het visum kan online aangevraagd worden bij elk Chileens consulaat ter wereld, kost 50 dollar en is negentig dagen geldig. Voorheen konden Venezolanen zonder een toeristenvisum op toeristische gronden in Chili verblijven.⁷

5. Kent Chili een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen bij de autoriteiten van Chili?

Chili kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. In Chili is het *Departamento de Extranjería y Migración* (DEM) verantwoordelijk voor asiel- en vluchtelingzaken. Binnen dit departement houdt de *Sección de Refugio y Reasentamiento* zich bezig met de daadwerkelijke afhandeling van asielaanvragen.⁸

⁶ Ministerio del Interior y Seguridad Pública, Minuta: Reforma Migratoria y Política Nacional de Migraciones y Extranjería, zonder datum.

Ministerio de Relaciones Exteriores Servicios Consulares, *Visa de Responsabilidad Democrática*, zonder datum. Reliefweb, *R4V Response for Venezuelans - Regional Inter-Agency Coordination Platform : Situation Report - May/June 2019*, 25-07-2019.

HRW, *World Report 2020 Chile*, 2020.

⁷ Ministerio de Relaciones Exteriores Servicios Consulares, *Preguntas frecuentes sobre Visto Consular de Turismo para ciudadanos venezolanos*, zonder datum.

Reliefweb, *R4V Response for Venezuelans - Regional Inter-Agency Coordination Platform : Situation Report - May/June 2019*, 25-07-2019.

HRW, *World Report 2020 Chile*, 2020.

⁸ UNHCR/ACNUR, *Ayuda Chile, ¿Dónde solicitar asilo?* zonder datum.

UNHCR is ook actief in Chili op het gebied van vluchtelingen hulp. :

Coordinamos y trabajamos junto con las instituciones gubernamentales, las organizaciones de la sociedad civil, las comunidades, la academia, las entidades del sector privado y los municipios para brindar protección y encontrar soluciones duraderas para las 15,000 personas refugiadas y solicitantes de asilo que viven en el país, así como también para las más de 400,000 personas venezolanas refugiadas y migrantes, que han encontrado en este territorio un lugar seguro y un nuevo hogar para continuar con sus vidas y las de sus familias.⁹

Vertaling (TOELT-medewerker):

(UNHCR) coördineert en werkt samen met overheidsinstellingen, maatschappelijke organisaties, gemeenschappen, de academische wereld, de particuliere sector en gemeenten om bescherming te bieden en duurzame oplossingen te vinden voor de 15.000 vluchtelingen en asielzoekers in het land, evenals voor de meer dan 400.000 Venezolaanse vluchtelingen en migranten, die op dit grondgebied een veilige plek en een nieuw thuis hebben gevonden om hun leven en dat van hun families voort te zetten.

De Chileense overheid werkt sinds 2017 samen met UNHCR inzake een hervestigingsprogramma voor Syrische vluchtelingen.¹⁰

- 6. Indien er geen nationale procedure is zoals geformuleerd in vraag 5, bestaat er in Chili dan de mogelijkheid om bescherming te vragen bij een VN-organisatie? Zo ja, bij welke VN-organisatie via welke procedure?**
N.v.t. Zie ook het antwoord op vraag 5.
- 7. Is het in de praktijk mogelijk om in Chili asiel/bescherming aan te vragen?**
Ja, zie ook het antwoord op vraag 5.
- 8. Is de UNHCR actief in Chili?**
Ja, zie ook het antwoord op vraag 5.
- 9. M.b.t. de positie van mensen die door de autoriteiten van Chili of door de UNHCR of een andere VN-organisatie als vluchteling zijn erkend/die in Chili asiel hebben aangevraagd:**

U.S. Department of State, *Chile 2018 Human Rights Report*, 2019.

⁹ UNHCR/ACNUR, *Chile*, zonder datum.

¹⁰ UNHCR, *Chile becomes latest country to resettle Syrian refugees*, 13-10-2017.

9.1. Wat is hun verblijfstatus en krijgen ze een bewijs van registratie?

De vluchteling/ asielzoeker krijgt een permanente verblijfsvergunning en een identiteitsdocument voor buitenlanders. Beide documenten worden afgegeven door de *Servicio de Registro Civil e Identificación* (Burgerlijke Stand en Identificatie).¹¹

9.2. Wat is hun recht op voorzieningen op het gebied van huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en (betaald) werk? Hoe is dit in de praktijk?

Asielzoekers en vluchtelingen krijgen gedurende hun aanvraagprocedure en na inwilliging van de aanvraag toegang tot de gezondheidszorg, onderwijs en mogen (legaal) werken en vrij reizen binnen Chili.¹²

Ik heb geen bronnen gevonden waaruit blijkt dat vluchtelingen/ asielzoekers recht hebben op (gratis/ gesubsidieerde) huisvesting.

Chile is één van de meest stabiele en rijkste landen van Zuid Amerika en kende de afgelopen decennia een sterke economische groei. In de periode 2000–2017 is het aantal mensen dat in armoede leeft sterk gedaald: van 31% naar 6,4%.¹³

Echter, de hoge huizenprijzen in Chili, gecombineerd met de grote toename van migranten, leidde er de afgelopen jaren toe dat voor het eerst het aantal kampen/ sloppenwijken in Chili weer toeneemt. Het zijn voornamelijk migranten (economisch, asiel en vluchtelingen) die in deze kampen wonen omdat zij normale huisvesting niet kunnen betalen.¹⁴

Vanwege de stabiele economische en politieke situatie werd Chili een aantrekkelijk land voor migranten. In de periode direct na Pinochet¹⁵ (1990) kende Chili al een duidelijke toename van migranten (o.a. Peruanen en Colombianen). Maar in de periode tussen 2010–2015 groeide de migratie een stuk sneller: na de verwoestende aardbeving in Haïti in 2010 kwamen vele Haïtiaanse migranten naar Chili. Daarnaast kent Chili de afgelopen jaren een enorme toename van Venezolaanse

¹¹ UNHCR/ACNUR, *Ayuda Chile, ¿Qué sucede después de haber hecho la solicitud?* zonder datum.

¹² UNHCR/ACNUR, *Ayuda Chile*, Derechos y obligaciones, zonder datum.
U.S. Department of State, *Chile 2018 Human Rights Report*, 2019.

¹³ The World Bank, *Chile*, 14-10-2019.

¹⁴ Chile Today, *Chile's Campamentos – An Invisible Tragedy*, 20-02-2019.

¹⁵ Pinochet maakte het buitenlanders juist moeilijk om naar Chili te migreren, en vele Chilenen vertrokken tijdens de dictatuur uit Chili.

migranten. Voor het eerst werd de toename van het aantal migranten duidelijk zichtbaar in het straatbeeld van Chili.¹⁶

In de gemeentelijke verkiezingen van 2016 kwam het immigratiethema voor het eerst op de agenda te staan in die gemeentes waar veel immigranten woonden. De gemeentelijke kandidaten pleitten voor strengere wetgeving. En in 2017 tijdens de presidentiele verkiezingen, werd immigratie een belangrijk thema voor de rechtse partijen waarbij eveneens voor strengere wetgeving werd gepleit. Met de winst van de rechtse presidentskandidaat Piñera is de verwachting dat het immigratiebeleid van Chili de komende jaren zal worden aangescherpt zodat Chili meer controle krijgt over de instroom van migranten.¹⁷

Zo leidde de grote toename van Haïtianen al tot de invoer van een toeristen- en gezinsherenigingvisum voor Haïtianen in 2018. Het IOM en de UNHCR werden betrokken bij de uitvoer van de afgifte van visa.¹⁸

¹⁶ Migration Policy Institute (MPI), *Amid Record Numbers of Arrivals, Chile Turns Rightward on Immigration*, 17-01-2018, <https://www.migrationpolicy.org/article/amid-record-numbers-arrivals-chile-turns-rightward-immigration> [accessed 24-01-2020]

VOA, *Waves of Migrants Head to Chile, Putting a Strain on Services*, 06-08-2018, <https://www.voanews.com/americas/waves-migrants-head-chile-putting-strain-services> [accessed 24-01-2020]

¹⁷ Migration Policy Institute (MPI), *Amid Record Numbers of Arrivals, Chile Turns Rightward on Immigration*, 17-01-2018, <https://www.migrationpolicy.org/article/amid-record-numbers-arrivals-chile-turns-rightward-immigration> [accessed 24-01-2020]

VOA, *Waves of Migrants Head to Chile, Putting a Strain on Services*, 06-08-2018, <https://www.voanews.com/americas/waves-migrants-head-chile-putting-strain-services> [accessed 24-01-2020]

¹⁸ IOM UN Migration, *IOM Supports New Legal Pathway for Haitians in Chile*, 28-08-2018.
Presenza, *From Aperture to Protectionism: Immigrants Test Chile's Open Door*, 23-10-2019.

Lijst van gebruikte bronnen

Biblioteca del Congreso Nacional de Chile (BCN), *Decreto 837, Aprueba Reglamento de la Ley No 20.430, Que establece disposiciones sobre protección de refugiados*, 17-02-2011, https://www.extranjeria.gob.cl/media/2019/03/DTO-837_17-FEB-2011_Reglamento_Refugio.pdf [accessed 17-01-2020]

Chile Today, *Chile's Campamentos – An Invisible Tragedy*, 20-02-2019, <https://chiletoday.cl/site/chiles-campamentos-an-invisible-tragedy/> [accessed 24-01-2020]

HRW, *World Report 2020 Chile*, 2020, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/chile> [accessed 17-01-2020]

IOM UN Migration, *IOM Supports New Legal Pathway for Haitians in Chile*, 28-08-2018, <https://www.iom.int/news/iom-supports-new-legal-pathway-haitians-chile> [accessed 24-01-2020]

Migration Policy Institute (MPI), *Amid Record Numbers of Arrivals, Chile Turns Rightward on Immigration*, 17-01-2018, <https://www.migrationpolicy.org/article/amid-record-numbers-arrivals-chile-turns-rightward-immigration> [accessed 24-01-2020]

Ministerio del Interior y Seguridad Pública, *Minuta: Reforma Migratoria y Política Nacional de Migraciones y Extranjería*, zonder datum, https://cdn.digital.gob.cl/filer_public/d2/39/d239d0df-c4e9-488e-a36f-8b1ac2ca00ef/nueva_ley_de_migracion.pdf [accessed 17-01-2020]

Ministerio de Relaciones Exteriores Servicios Consulares:

- *Preguntas frecuentes sobre Visto Consular de Turismo para ciudadanos venezolanos*, zonder datum, <https://serviciosconsulares.cl/tramites/preguntas-frecuentes-sobre-visto-consular-de-turismo-para-ciudadanos> [accessed 17-01-2020]
- *Visa de Responsabilidad Democrática*, zonder datum, <https://serviciosconsulares.cl/tramites/visa-de-responsabilidad-democratica> [accessed 17-01-2020]

OHCHR, *Ratification of 18 International Human Rights Treaties*, zonder datum, <https://indicators.ohchr.org/> [accessed 17-01-2020]

Presenza, *From Aperture to Protectionism: Immigrants Test Chile's Open Door*, 23-10-2019, <https://www.presenza.com/2019/10/from-openness-to-protectionism-immigrants-in-chile/> [accessed 24-01-2020]

Reliefweb, *R4V Response for Venezuelans - Regional Inter-Agency Coordination Platform : Situation Report - May/June 2019*, 25-07-2019, <https://reliefweb.int/report/venezuela-bolivarian-republic/r4v-response-venezuelans-regional-inter-agency-coordination> [accessed 17-01-2020]

The World Bank, *Chile*, 14-10-2019, <https://www.worldbank.org/en/country/chile/overview> [accessed 24-01-2020]

UNHCR/ACNUR:

- *Chile becomes latest country to resettle Syrian refugees*, 13-10-2017, <https://www.unhcr.org/news/press/2017/10/59e077e94/chile-becomes-latest-country-resettle-syrian-refugees.html> [accessed 24-01-2020]
- *Ayuda Chile, ¿Dónde solicitar asilo?* zonder datum, <https://help.unhcr.org/chile/donde-encontrar-ayuda/donde-solicitar-asilo/> [accessed 17-01-2020]
- *Ayuda Chile, Derechos y obligaciones*, zonder datum, <https://help.unhcr.org/chile/derechos-y-obligaciones/> [accessed 23-01-2020]
- *¿Qué sucede después de haber hecho la solicitud?* zonder datum, <https://help.unhcr.org/chile/solicitando-la-condicion-de-refugiado/que-sucede-despues-de-haber-hecho-la-solicitud/> [accessed 23-01-2020]
- *Chile*, zonder datum, <https://www.acnur.org/chile.html> [accessed 23-01-2020]
- *States Parties to the 1951 Convention relating to the Status of Refugees and the 1967 Protocol*, zonder datum, <https://www.unhcr.org/protection/basic/3b73b0d63/states-parties-1951-convention-its-1967-protocol.html> [accessed 17-01-2020]

U.S. Department of State, *Chile 2018 Human Rights Report*, 2019, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/03/CHILE-2018.pdf> [accessed 23-01-2020]

VOA, *Waves of Migrants Head to Chile, Putting a Strain on Services*, 06-08-2018, <https://www.voanews.com/americas/waves-migrants-head-chile-putting-strain-services> [accessed 24-01-2020]